

ÚJVIDÉKI HIRLAP.

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ár: Egész évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K.
Egyes szám kapható a kiadóhivatalban.

Felelős szerkesztő:
dr. Nemes Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ezsebet-tér 6. szám. — Telefon szám 49.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Az osztrák érdek.

Kényes feladat a kormányzás. Készséggel elhiszszük. Sok ágazata, útja, módja, eszköze van és nem ritkán megesik, hogy bizonyos társadalmi osztályok érdeke a kormányzás során ellentétbe juthat és jut is a másikéval.

Azt is elismerjük, hogy könnyebb a kormányzás jó, vagy rossz voltát bírálgatni, mint kormányozni.

Ezek után azt hihetné valaki, hogy talán felesleges bírálat alá venni a mi kormányunkat? De hogy.

Minálunk sajátságos, de bárki által könnyen érthető a helyzet.

Félévezred mult el azóta, hogy részben az irigy sors, részben pedig tág lelkiismeretű őseink befolyásos, vezető tagjai szövetséges viszonyba fűztek Ausztriával. Az évszázadokat átugorva, beszéljünk csak a „kiegyezés“ óta történekről, különösen az azóta mutatkozó kormányzati érdekről. Vajjon nem tapasztaljuk-e uton, utfelén, a legmagasabb magyar állami érdektől kezdve a legkisebb község belső érdekéig hogy vörös fonálként húzódik végig, má-

száni súlylyal nehezedik ránk a főérdek: az osztrák, a bécsi érdek?

Nem látja, tapasztalja mindenki, hogy igazságszolgáltatásunk az osztrák eljárás hűséges utánzata, a megyei önkormányzat fokozatos megnyirbálása a nemzeti ellentállás erejének csökkentésére történik, közlekedési, vasuti politikánk az osztrák katonai és kereskedelmi főérdekek szerint alkalmazkodik?

Nem látja, tapasztalja bárki, hogy a hivatalos Magyarország csalódásig kezd hasonlítani a beamter Ausztriához, hol a szabadabb mozgást, társadalmi, politikai elevenséget a kormányrendeletek ezernyi aczélsodronya hálózta körül?

Nem látjuk e, hogy az egykor független szókimondásról híres parlamentünk a közel jövőben hasonló lesz-e valami kinevezett képviselőházhoz, a hol nem fog megnyilatkozni az önálló gondolkodás, hanem csak az alázatos, vasfegyelmet ismerő vak engedelmesség?

Nem látjuk-e, hogy a hajdan híresnek mondott Deák-párti férfiak nem egyebek ma, mint az Ausztriával való mindenáron barát ágoskodó vértelen, elgyengült, erőtlens-

lomha sokasága az embernek az ugynevezett képviselőknek?

Vajjon nem ez a főelv uralkodik e kormányzatunkban, hogy csak annak szabad történnie és csak úgy, a mi nem ellenkezik az osztrákok saját, mindent felszívó érdekeivel?

Önállóságunk? Bűn. Politikai harczunk? Bűn. Gazdasági függetlenségünk? Nagy bűn. Gondolatbeli, társadalmi, politikai téren való szabad mozgásunk megbocsáthatlan, mert bűn, bűn, merénylet az osztrákok saját jól felfogott érdekei ellen, ne erő-ödjünk, ne legyünk függetlenek mert ezáltal Ausztria rövidül meg.

Persze: mindez nem volna így, ez a felfogás nem vert volna oly mély gyökereket oda t Ausztriában, ha a magyar kormányokon magyar férfiak ültek volna és ülnének.

Ezekben nincsen semmi magyar izü függetlenségre való törekvés, hanem valamennyien kész eszközei a bécsi kéznek Valóságos belső titkos tanácsosok. De azok a belső titkok nem a nemzet titkai, tanácsaik nem a nemzet kívánságai.

A Tiszák, jórészt, híresek voltak

TÁRCZA.

A szembesítés.

Az öreg pandurőrmester másodmagával egy csavargót kísért az országúton. Kora hajnal volt. A két pandur lóháton ült, a csavargó gyalogosan ballagott előttük. Fáradtnak, kimerültnek látszott. Panaszkodott, hogy fáznak a lábai.

— Könnyű kigyelmeteknek lóháton.

A pandurőrmester nem minden maliczia nélkül válaszolt:

— Ez azért van, ecsém, mert ha te ülnél lóháton, nagyon lóhátról beszélnél. Talán szoba se ereszkednél velünk.

— Abban igaza van kigyelmednek, — mondotta a csavargó röhögve.

Haladtak tovább. Közeledtek a városhoz. Az országút mellett, egy dombosabb helyen, terebélyes nyárfa között egy kökereszt emelkedett. Ezt a kökeresztet — úgy tartják — kegyeletes kéz emelte. Annak a földbirtokosnak az özvegye, akit azon a helyen gyilkoltak meg. Nagyon régen lehetett, az öreg pandurőrmester is csak úgy hallotta mesélni. Ki tudja, igaz volt-e, nem-e?

A pandurőrmester, ahogy a kökereszt felé nézett, a tövében egy parasztasszonyt

látott térdelni. Erősen odanézett. Szokatlanul találta. Azon a vidéken, az alföldön, az emberek vallásosak, de nem bigottak. Aztán se ünnep se bucsu... Annak az asszonynak valami különös oka lehet, hogy kora virradatkor idejön imádkozni. Ünneplő ruha nincs rajta. Ez nem rendes dolog... Ha olyan nagyon rájött az imádság, — okoskodott a pandurőrmester, — otthon is megethetné. Van templom mindenütt.

A vármegye öreg szolgálja gyanút fogott. Ugy, mint a vizsla, amikor szimat üti meg az orrát. Eszes, próbált ember volt. Rövidesen odaszólt a fiatal pandurnak:

— Józsi, kísérd csak be magad ezt az embert. Aztán kerülj izibe. Addig én a szeme közé nézek egy kicsit annak az imádságos asszonynak.

A fiatal pandur távozott a csavargóval, az öreg pedig leszállt a lóról egy nyárfa mögé állott. Sokáig nézte a lesből a térdepelő asszonyt, de a kendőtől nem láthatta az arcát. Nagyon elmerültnek látszott az ájtatosságban, hogy az az imént lódobogásra sem emelte föl a fejét. Még várt egy darabig, közelebb lépett a kökereszthez:

— Hé, hugom, mondotta — de korán zavarod az Isten!

A térdepelő asszony riadtan emelte föl a fejét.

— Nini, — folytatta a pandurőrmester, — csak most ismerlek rád. A Zsófi, a Szilas Dömötör menyecske-lánya. Hát bizony, kis hugom, megnyult ám az ábrázatod, a mióta nem láttalak.

Az asszony nem válaszolt. Ugy összeszorította vékony metszésű ajkait, hogy a szép arc egészen beletorzult.

— Valami bajod lehet, úgy sejtem, hogy ilyen messzire elköszálsz imádságra. Igaz-e Zsófi?

— Igaz, — hangzott a halk válasz.

— Mi a bajod, hugom?

A fiatal parasztasszony nem válaszolt, csak fejkendőjét húzogatta előre.

— Nem szólsz? Pedig legjobb megmondani, — biztatta az öreg, — tudhatod, hogy mindig jó ember voltam én édes apádnak, meg az egész familiádnak.

— Tudom.

— Nohát

Rövid szünet után az asszony megszólalt. Zavartan, alig hallhatóan mondotta: — A kis fiamért imádkoztam.

— Ugy? A kis fiadért? Talán beteg az istenadta?

Ugyan mi baja van annak a porontynak? Nem tudom. Már három hete a kisujját sem tudja mozdítani. A vén pandurőrmester

osztrákpártiságukról. A mi annak idején a bihari adminisztrátor volt, a ki fegyveres hajdukkal és cserepárokkal verette szét a megyei ellenzéket a közgyűlési teremből, ugyanaz ma Tisza István.

Kész mindenre, akár erőszakra is, csak hogy diadalra juttassa a bécsi parancsokat. Meg fogja nyirbálni a szólás szabadság biztosítékait, korlátozni fogja a vitákat és egy vak többségnek az élén csak inteni fog szemeivel és szavaztat. Megszavaztat ujonctöbbltetet, leszavaztatja a gazdasági függetlenséget. Szóval: vas szigorral keresztül kergeti az osztrák érdeket a magyar érdekek rovására.

Olyan a mi kormányzati elvünk, mintha egy szomszéd úgy akarna élni, hogy abból csak a másik szomszédnak legyen haszna. Ez a czápa és a kis hal politikája. A czápa is hal a kis hal is hal, de a kis hal ne meneküljön a czápa elől, hanem uszszék bele a torkába, hogy a czápa étvágya teljes legyen.

Mi vagyunk a kis hal. Mi ne meneküljünk az osztrákok magyar éhsége elől, mert ez így helyes. okos, bölcs, mert így parancsolja az osztrák érdek és az ő végrehajtó közegei. *Balla Károly.*

A Ház feloszlata. A Ház feloszlataival ijesztgetik a kormánypárttól az ellenzéket. Maguk félnek, nem az ellenzék. Az ellenzék megbízatását nem a kormánytól kapta, a szabadelvű párti csak a kormány jelölésével, pénzével és hivatalos támogatásával jöhetett az országgyűlésre. Nem oszthatja fel Tisza csak az ellenzéket, feloszlata saját pártját is. Ettől félnek azok, a kik mint erdőben a vándor füttyülnek. Mert a háromszáz kormánypárti képviselő közül némely rész olyan, hogy Tisza megbízhatatlannak tartja és elejti, nem jelöli, kerületében

mélyen fekvő szürke szemeiben alattomos mosoly csillámlott.

— Ugy a kis fiad? No, hacsak az a bajod, hugom, akkor ugorj föl szaporán s ballagj vigan hazafelé.

Az asszony csodálkozva kérdezte: — Haza?

— Igen ám, mert egy órája sincs, hogy láttam a kis fiadat. A falutokon jöttem keresztül. Megismertem.

Az asszony mélyen elpirult s két tenyérébe rejtette kigyult arcát. Sirva fakadt.

— Látod Zsófikám, — mondotta az öreg jóindulattal — a hazugsággal nem sokra megyünk, jóformán semennyire. Mégis csak legjobban, ha megmondod az igazat az öreg Bálintnak.

Az asszony dacosan kapta föl a fejét s fölkel.

— Jól van, Bálint bácsi, megmondom az igazat.

— Ez okos beszéd.

Az asszony izgatott hangon, hadarva kezdett beszélni.

— Hát úgy van, tudja meg a dolgot Bálint bácsi, nem bánom, akármilyen lesz. Én az uramat akartam elemészteni.

— Elemészteni az uradat?

mást léptet fel a főispán. Egy másik rész kénytelen az ellenzékkel megküzdeni és van sok, kit ilyen politika mellett nem bizonyos, hogy újra megválasztanak. Vannak azután kormánypártiak, kik, ha nem képviselők, nem tudnak megélni s ezeknek okvetetlen kerület kell, ha maguké nem biztos. Végül van sok kincstári kerület Erdélyben és Magyarországon is, ezeknek mandátumait elajándékozhatják minisztereknek, államtitkároknak, jó barátoknak. Most Széll kegyelméből birják az illetők képviselői javadalmait, ezután Tisza István annak adja, a kinek akarja. Bizonyos, hogy az új kormánypárt, melyet saját ábrázatára teremt a miniszterelnök, más „elemekből“ fog állani s ezért a mostani „elemek“ a feloszlatastól rettegnek. A ellenzék pedig mitől tartson? Akár most, akár később, ugyanazon hatalommal kell neki megküzdeni. Most másfél évet veszít, de őt esztendő nyér. Ha Tisza „paktumos békességben“ mindenféle tervét keresztülvitte, az ellenzék mivel álljon a választások elé? Bevégzett tényekkel szemben minden szemrehányás és vádaskodás: eső után köpenyeg.

Ujdonságok.

Hivatalvizsgálat. Mezey Imre ujvidéki járási főszolgabíró október hóban Ófutam, Ujfutam, Begecs, Dunagálos, Petrócz, Kölpény, Urszentivány, Ósóvé, Ujsóvé, Kiszács, Piros, Temerin, Jármos és október hó 27-én Ókér községben hivatalvizsgálatokat tartott, mindenütt példás ügykezelést talált és az ügybuzgó jegyzőknek elismerését fejezte ki.

Galambtolvaj gyerekek. Dr. Demetrovics Vladimir, városi főkapitány szenvedélyes galambász. A legszebb és legritkább fajokat neveli, egész két szobára való van belőle neki. Két vásott iskolás gyerek, Stankov Toso és Radiszavlyevics Brankó hétfő délután a Lázár utcába nyíló kis kapun át beosontak a főkapitány házába és ott több pár galambot összekötözve épen kifelé tartottak, mikor a házbeli

eseléség rajta érte a fiatal tolvajokat, Persze a galambokat elszedték tőlük ők pedig alaposan el lettek látva szüleik részéről.

Elütötte a kocsi. Vasárnap délelőtt az Uri-utcában szóváltásba került két eselédleány. Ez persze annyit jelent, hogy peregetek a nyelvek és kelepeltek, akár mint a szélmalom. Szokás szerinti azonban a szót tett is követi és így lett, hogy Lénárd Éva, aki úgy látszik jobban bírta szóval mint tettel, futásnak eredt, nehogy haja társnője kezében maradjon. Menekülés közben neki szaladt az éppen arra hajtó 27. számú bérkocsinak és az őt elütötte úgy, hogy a földre esett. Volt erre nagy jajgatás, népesödület. A leányt beszállították a kórházba, ahol kiderült hogy az ijedtségen kívül más baja nincs. Mindjárt el is bocsátották.

Főispán beiktatás Szabadkán. Meg volt tehát a nagy esemény. Szép is jó is volt minden, kezdve a főispán programbeszédjétől egész a bankettig. Az egész ünnepélynek meg volt a maga jellege, amit így próbálunk megírni: amilyen nagy volt a nyáron a szárazság, olyan nagy volt az ünnepen az elázás. És kiderült ez alkalommal, hogy a Bácska összes népei között legtökéletlenebb az ujvidéki. Legalább evvel vádolták meg őket, amikor minden practikával igyekeztek a mi embereink menekülni az elázástól. Egy szóval nagy volt a ezéző és három napig tartott Szabadkán és Baján.

Érdekes ásatások. Kubitz Kálmán monostorszegei iskolai igazgató, Léderer Arthur és Károly esőkei nagybirtokosok meghívása folytán október hó 18-án a esőkei „Kremenyák“ nevű esőmberi telepen ásatásokat végeztek. Az ásatások során felszínre került egy esőkori putri lakás igen sok tartozéka, sőt a lakás közvetlen közelében zsugorított helyzetben fekvő embereri csontváz is. A leletek egy része a telektulajdonosok kívánságára a nemzeti múzeumba, egy része pedig az anthropologiai és a geologiai intézetbe jutott. Az érdekes ásatásokat a jövő nyáron folytatni fogják.

— Azt. Voltam is egy parasztasszonynál — Javasszonynál?

Erre a szóra az öreg pandur két szemöldöke olyan mérgesen rándult össze, hogy szinte egymásba ütődött. Tudta, hogy a javasszonyoknak nagyon végzetes szerepük szokott lenni a családi perpatvarokban. Az asszony izgatottan, zihálva folytatta:

— Ugy jöttem ide az Istent kérni, hogy vagy őt vegye el, vagy engem.

— Hát nem fértek meg együtt? — Nem, sehogysem.

— Miért? — A Rébék miatt. — A Borzas Rébék miatt?

— Igen. Már félesztendeje, hogy jár utána. Tudják a népek, én meg viselem a szégyent. Az éjjel is ott járt annál a cédánál, borosan jött haza. Szidtam, pirongattam. Még neki állott följebb Mindennek elmondott. Pedig az egész világ tudja. Nem hagytam magam. Neki mentem, félrelököttem . . . A pitvarban voltunk, fölkapta a fejszét, a fejemhez csapta.

— A fejedhez? — Oda. Itt a helye.

Fölemelte a kendőt s mutatta a halántéka fölött a friss sebhelyet. Folytatta:

— Aztán elszaladt, engem a vér elborított. Mégis összeszedtem magam, lemostam a

fejemet, átvittem a gyereket az ő anyjához. Aztán eljöttem . . . Így áll sorom, most már tudja . . .

Fölkelt és összeigazitotta magát. Könnyei peregetek. Az öreg pandurörmeister hozzálépett s a vállára tette a kezét.

— Sohase ríjjál, kis hugom. Nem ér semmit az a nagy nekibusulás. Majd fordítok én a soron. Csak én rám hallgass, senki másra. Hát úgy lesz, hogy leheveredsz ide a kőkereszt alá. Egy tapodtat se messz, egy ujjadat se mozdítod innen. Érted?

— Hát aztán?

— Hát aztán idejön az urad s úgy fog imádkozni hozzád, mint ahogy te imádkoztál a jó Istenhez. Eligazitom én, csak szépen szót fogadj. Hát mondom, maradj veszteg. A többi én rám bíz, az öreg Bálintra. Isten áldjon meg!

Lóra pattant. Az országúton találkozott a visszatérő pandurral. A juniusi nap már perzselve tüzött. Egy jó óra múlva a faluhoz értek. A faluszélén megállottak s betértek egy házba. A férjet akit kerestek, az udvaron találták. Szénát teregetett. Erős, köpczös ember volt, lelógó bajuszzsal s mogorva tekintettel. Ingujjban állott, kezében favilla . . . A pandurörmeister rászólt:

Rejtélyes gyilkosság történt Garán. Kedden virradóra a nagykoresha előtt az utcán egy őrjárat. Dujmov Ignác nevű 19 esztendő fiatal parasztleányt ismerték fel a holttestben, kinek a szívért járta át egy gyilkosnak a kése. A csendőrség rögtön jelentést tett a bajai bíróságnál az esetről. A bíróság részéről kiszállt Rácz Károly kir. albiró, Bárd Béla bírósági jegyző, dr. Beczássy Gyula és dr. Kuzman Oszkár orvosok, kik a megejtett boncolás alapján megállapították a gyilkosságot. A csendőrség még nem jött a tettesek nyomára.

Felgyújtotta a házat. Zsablyáról írják: Vukobrád Ráda, zsablyai parasztgazda könnyen akart pénzhez jutni. Gondolt egyet és a Zsablya mellett levő szálláson alig pár száz koronát érő viskóját 3000 koronára bebiztosította. Alig kapta meg a biztosítási kötvényt, ami f. hó 22-én történt, a biztosított házat felgyújtotta. Póru jár, mert a rendőrség rájött a turpisságra és sikeresen megindította a rafinált gazda ellen, biztosítási csalás miatt a nyomozást.

Betörők a templomban. Óbecsén litánia után feltörték a külvárosi ideiglenes templomul szolgáló iskola ajtaját és a perselyek kiürítése után az ablakon át távoztak. A tettesek, névleg Fülöp Pál, Kádas Péter és Tóth István 12-14 éves gyerkőczök, a betörés után a lopott pénzzel a koresmába mentek és miután itt besűröztek, kimentek a vásárra ahol különféle nyalánkságira, apróságra elköltötték a pénzt. De rajta vesztettek, kitudódott a bűnük és a csendőrség elfogta a jó madarakat, akik beismerték tettüket, sőt azt is, hogy nem első betörésük volt már ez. Rájártak többször is a perselyekre.

Elfogott szabadkai betörők. Folyó év szeptember hó 21-én betörők jártak Weiszberger Mór és fia szabadkai óras és ékszerész czég üzletében s onnan körülbelül 600 kor. értékű órát, gyűrűt lánczolt lapok el. A szabadkai rendőrség a betörésről értesítette az összes hatóságokat és így sikerült a budapesti rendőrségnek a tetteseket, akik egytől egyig veszedelmes tolvajok és betörők, kézrekeríteni. Az egyik

Nagy Gyula kovácslegény, aki már négyszer volt lopásért büntetve, a másik Nagy Márton hasonló eselekedet miatt kétszer volt büntetve, de legveszedelmesebb közöttük Nagy Károly, mert már rablógyilkosság miatt ült fegyházat. Kevés ékszer és sok zálogcédzulát találtak náluk. Weiszberger a megtalált ékszerekben a tulajdonára ismert.

112 éves ember halála. Mult hó 24-en halt meg Szabadkán Jung József bognármester, aki 1791-ben született. 22 éves korában vett részt a lipesei csatában (1813), mint a Napoleon ellen szövetkezett seregek katonája. Harmadik feleségétől él egy leánya, aki most 73 éves.

Bicskázás. Október hó 26-ára menő éjjelen Raczkó György ókéri lakos koresmájában Bótity Péter és Belyánszki Iván ókéri lakosok borozgattak miközben összefeleseltek és előbbi utóbbit egy konyhakéssel úgy meg szurta, hogy a helyszínén halva maradt. A csendőrség és rendőrség a nyomozást nyomban bevezette, tettest elfogta önbeismerésben. Felismerésre méltó, hogy Belyánszky Iván egy szervezett csalóbandának volt a feje, több ízben volt már börtönre ítélve, Alsóbácska és szerémségben igen ismeretes alak volt.

A bácskai vasutak mozgósítás esetén. A vasúti igazgatóság és a szegedi üzletvezetőség néhány kiküldöttje az összes bácskai vonalakon helyszíni szemlét tartott. A bizottság hadügyi szempontból vizsgálja meg, vajjon mozgósítás esetén megfelelő lennének a pályaudvarok az éjjeli forgalom lebonyolítására. Főképpen a sorompók felállítására, telefon berendezésekre, esetleges kitérők stb. bevezethetőségét állapították meg mindenütt.

Szerencsétlenség a malomban. A zombori Export-malomban nagy szerencsétlenség történt. A malomnak egyik munkása, Czing János belefutott a korpába. Azzal volt megbizva, hogy a III. emeleti padláson levő korpás kamrát tisztítsa. Éppen foglalatoskodott is ott, mikor a korpa ömleni kezdett s a nagy mennyiség, valamint az erős folyás nyomban lecsap

ta Czinget a lábáról. A korpa szakadatlanul ömlött, úgy hogy a szerencsétlennék lehetetlen volt kimenekülnie. Rövid pár perc alatt be volt temetve vastag korpádomb alá. Mikor megtalálták már halott volt. A vizsgálat megindult annak kiderítésére, vajjon a munkás hibájából történt-e a katasztrófa, avagy másnak gondatlanságából.

A jövő évi sorozás. A hivatalos lap csütörtöki száma a honvédelmi miniszter rendeletét közli az 1905. évi sorozás előmunkálatai dolgában. A jövő évi sorozásnál sor alá kerülnek azok a katonakötelesek, akik 1884-ben, 1883-ban, 1882-ben születtek. Az utazás és munkatervet január 10-ig kell bemutatni. A rendelet tisztán adminisztratív intézkedései mindenben megegyeznek a mult években kiadott rendeletekkel.

Apatováczi ásványvíz. Ezen savanyúvíznek utolsó időben történt nagy kereslete annak tulajdonitható, hogy nemcsak Horvátországban, hanem nagyobb kivitelre is. úgy Orosz, Belga és Egyiptom mint a Balkán országaiban legnagyobb szeretettel élvezik. Az apatováczi ásványvíz, már 60 éve tárgya a tudományos megfigyelésnek és igen jó alkalikus savanyúvíznek találtatott, mely a kitünő asztali és gyógyvíz követelményeinek a szó szoros értelmében megfelel, és mint kitünő gyógyvizet a Horvát-Szlavon-Dalmát kormány ilyenek ismerte el és erősítette meg. Ausztria-Magyarországban is az apatováczi ásvány asztali és gyógyvíz nagyobb mérvű keresletre talált, köszönet a kedvező eredményeknek, melyek általa elértettek.

Eifogott zombori pénzhamisítók. Zomborban, egy jelentékeny pénzhamisító bandát lepleztek le és fogtak el, egész alaposan kinyomozván a körülményes büncselekményt. Egy egész fiatal 12 éves gyerek ártatlanságát használták fel a tettesek, hogy a hamisított pénzt forgalomba hozzák, az heteken keresztül sikerült is míg végre most a bűnösök a kir. ügyészség fogházában vannak. Csanda György zombori gyanus előéletű ember, lakatos tudománya felhasználásával 3 pénzhamisító gépet gyártott egyet

— No Mihály, készülj, velünk jössz egy kicsit.

— Már mint én? — Igen bizony. — Aztán mi bajuk velem?

— Ráérsz azt megtudni. Csak egy-kettő. Itt a kertek alatt megyünk, hogy ne lássanak a népek. Szaporán nem telik az időből . . .

Elindultak. A kertek végén a két pandur leszállt a lóról.

— No Mihály, — szólt a pandurőrmester, — tedd szépen hátra a kezdet.

— Minek? — Egy kicsit meglánczolunk. — Engem?

— Téged hát, nem is a vicispán szakácsnéját.

A fiatal paraszt ökölbe szorította a kezét.

— Engemet meglánczolni? — kezdte daczosan, — elment a jó dolguk? Hát mi az isten nyilat akarnak velem? Zsivány vagyok én, bunyik? Az öreg bunyik a fejét rázta.

— No nézd, hogy bakafántoskodik! Ejnye a miatyánkodat . . . talán azt hiszed, hogy üveges hintóba tiltetik az olyan embert, aki a feleségét megöli.

— Micsoda? Mit mond? — hebegte a fiatal paraszt tágra nyílt szemekkel — Ki ölte meg a feleségét?

A vén pandur vállat vont.

— Jó ecsém, tagadhatod, ahhoz jussod van. Majd elvállik, mi igaz, mi nem. Arra való a törvényszék, hogy kihámozza . . .

— Mit hámozzon ki? — ordította a megijedt ember.

— Lassan hé! Nem vagyunk siketek. Megértjük a csendes szót is. Aztán meg tudjuk is. — Mit tudnak?

— Azt, hogy ott találtuk a feleségedet a kökeresztnél. Éppen a végét járta, csak annyit tudott mondani, hogy az ura csapta fejbe a kis baltával. — Azt mondta. — Azt ám.

— No hát akkor vigyenek! Nem bánom, ha az akasztófa alá is. — Nono, oda még több stáció van.

Meglánczolták és indultak. Egy fordulánál a folyó partján már látszott a kökereszt esuesa.

— Halt! — mondotta az öreg pandur és leszállt a lóról. Aközben beszélgetett.

— Bizony, Mihály, ezt rosszul csináltad. Aztán hozzá amiatt a Rébék miatt, akinek a fajtája se jó. Ha kiszabadulsz a nagy rabságból, úgy állasz majd, mint az otffelejett tilalomfa. Senkid se lesz. Mert az bizonyos, hogy a Rébék két hétig se busul utánad. Amiatt kár volt bajba esni. Aztán meg Zsófit is sajnálom. Mert sajnálni való az olyan derék

fiatal asszony. Pogány is lennék, ha nem esnék meg a szívem. — A beszéd alatt lopva nézte a lánczolt ember arcát. Fehér lett mint a kréta, az ajkát meg véresre harapta. Meg volt elégedve a hatással. Onnan felült a lóra, igazgatta a zablát. — Induljunk! — vezényelte.

A meglánczolt ember alig tudta vonszolni a lábát. Zokogott keservesen. — Én Istenem, én drága jó Istenem . . .

Csak előre; Nem ér az óbégatás semmit. Amikor a fiatal férj meglátta, hogy az atszony nem halt meg, hörögve, alélten borult eleje; a feje a földet surolta. — Zsófikám, drága jó lelkem!

Mikor feloldották a kezét, rimánkodva folytatta: — Ne hagyj el! Holtomiglan megbecsüllek. Ugy áldjon, úgy verjen az Isten! — No hát, induljatok haza, — mondá a pandurőrmester. Ahogy a két pandur ismét lóra ült, a fiatalabb megszólalt: — No ezt jól eligazította őrmester uram.

— Hát igen, mondotta bajuszát pödörve, — egy kis hiba mégis akadt. — Hiba? — Az a kettőt-hármat mégis a nyaka közé kellett volna esördíteni annak a gaz latornak . . . Tudod, fiam, csak azért hogy jobban az eszébe tartsa . . .

Luczián.

az 1 koronához, kettőt a 20 fillérek részére. A piaci kofák már többször panaszkodtak az ügyeletes rendőrnek, hogy estefelé, mikor sötétedik egy kis 12 évesnek látszó gyerek hamis koronásokkal vásárol, de a hamisítványok oly ügyesek voltak, hogy csak később jöttek rá a dologra. Petkov rendőrőrmester szigorú nyomozást indított s a véletlen is közrejátszott a bűnösök felderítésében. Jankovits bezdáni földműves ugyanis a múlt héten bejött Zomborba és itt egy régi ismerősével Pfeifenroth Józseffel mulatozott. Ez a Pfeifenroth pedig czimborája volt a bankó prés-gyártó bandának. Mulatás közben Pfeifenroth egy pénzhamisító gépet akart Jankovitsnak eladni, mivel azonban az ügylet létre nem jött, tehát kárptóláskép Pfeifenroth és a felesége ellopták Jankovits pénztárcáját. A károsult ember a rendőrséghez fordult, ahol kivették belőle, hogy valami hamis pénz-masina is belejárt a dologba. Most a rendőrség Pfeifenrothnál és ismert czimborájánál Csandánál kezdett nyomozni, akiről tudva volt, hogy van neki egy 12 éves kis lánya. Csanda már jóelőre elrejtette a három gépet Pfeifenrothné segélyével, aki azokat az udvaron levő disznó ólban elásta. A rendőri házkutatás alatt, melyet Eremin alkaptány vezetett, megtalálták a gépeket és az egész társaságot letartóztatták, majd rendőri kihallgatásuk után a kir. ügyészséghez átkisérték.

Szinigazgató választás. A szabadkai szinügyi-bizottság Pesti Ihász Lajost 8 szavazattal, Szalkay Lajos 5 szavazatával szemben az 1905-ik évre szinigazgatóul ajánlotta. Véglegesen a tanács fog dönteni.

Tiszalstvánfalva. A hivatalos lap legutóbbi számának közlése szerint a belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Bács-Bodrog vármegye közönségéhez 84.709-II. szám alatt kiadott rendeletével „Jármos” (Járek) község nevének „Tiszalstvánfalva” községnevre leendő megváltoztatását engedélyezte.

Az élelmi cikkek drágulásához. Majdnem minden élelmi cikk árának emelkedése arra kényszeríti háziasszonyainkat, hogy újabb megtakarításokról gondoskodjanak. Ez alkalomból arra emlékeztetünk, a mire gyakrabban utaltunk, hogy a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé használatával nagy megtakarítás érhető el. Sok esetben a „babbkávét” teljesen nélkülözhető, s így nem egy többlet kiadásért kárpotlást nyerhetünk. Előítélettel mentes háziasszonyok különben is már régen „tisztát” Kathreiner-kávét adnak az asztalra, s amint a tapasztalat tanítja, a ki egyszer már megszokta, nem akarja többé nélkülözni. Erősen elkészítve a „Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé” ízében igen kellemes, s különösen gyermekeknek tápdús és vérképző. E mellett az étvágygerjesztő kávészín eléréséhez sokkal kevesebb tej is szükséges, mintha az erősen színező kávépótlékokat használjuk; tehát itt is van megtakarítás. Mind ezeket az előnyöket természetesen csak a „valódi” Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé nyújtja. Hangsúlyozzuk ezért a bevásárlásnál a Kathreiner nevet és kérjük az eredeti csomagokat Kneipp-páter arczképével, és ne fogadjunk el nyitva mérlegelt egyszerűen pörkölt termékeket vagy másképpen csomagolt.

A magyar nyelv térfoglalása. Títeltől írják nekünk: Tittel község közgyűlése a minap Ott Fülöp ág. ev. lelkész indítványára elhatározta, hogy eddig szerb nyelvű két iskoláját följánlja az államnak, a diszes új iskolaépülettel együtt,

a melyet éppen most építettett. A gyűlésen Szemző János főszolgabíró elnökölt. A királyi tanfelügyelőt azonnal értesítették a hazafias határozatról.

Agarászversenyek. A Bács-Bodrog vármegyei agarász-egylet idei agarászversenyeit november 6. és november 20-án tartja meg. November 6-án lesz a kölyök agarverseny és 20-án a bácskai billikum verseny. Mindkét versenyen bíróként szerepel Kiss Aladár es. és kir. kamarás, honvédhuszárszázados.

Irodalom.

A „Zenélő Magyarország” zongora és hegedű zeneműfolyóirat most megjelent XI. évfolyam 21. füzeté a következő szép zenemű ujdonságokat közli: I. Bogdán István „Felhők mennek felhők szállnak keletre” és „Azt mondják, hogy szegény vagyok.” Két eredeti, szép magyar dal. II. Schuberth F. „Villi király” — Erkönyg. Dalballada. III. Brahms Ede „Vénus” Valzer.

Ily gazdag tartalommal jelenik meg — minden zenekedvelőnek kiváló fontosságú zeneműfolyóirat minden egyes füzeté, úgy, hogy előfizetői az érdemesebb zeneműveket melyek az év leforgása alatt megjelennek, — a havonta kétszer megjelenő füzetben, mindenkor 10—12 oldalon kapják.

Előfizetési ára egész évre (24 füzetre) 12 kor. félévre 6 kor. negyedévre (6 füzetre) 3 kor. Egyes szám 60 fill.

Előfizetni a most folyó IV. évfolyadra, valamint az előző évfolyadokra is a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapest VIII. József-körút 22/24 sz. a. lehet hol egyúttal minden nyomtatásban megjelent zenemű a legolcsóbban és leggyorsabban megrendelhető. Kivánatra a „Zenélő-Magyarország” eddig megjelent füzetainek tartalom jegyzékét, ingyen és bérmentve küldjük.

Kiadó laptulajdonos: **dr. Nemes Sándor.**

MIRDETÉSEK

felvételnek
a kiadóhiva-
talanban o o o

Erzsébet-tér 6. sz.

**A magas horvát kormány részéről mint gyógy-viznek megállapított
Apatováci savanyú forrás**

Apatováci SAVANYÚVIZ

természetes alkalikus szénsavdús savanyúvíz

kristály tiszta legkiválóbb asztali víz

Orvosi kapacitások által a legnagyobb gyógyeredménnyel rendelve minden az emésztő és légző szervezeti bajoknál **rheumatikus, gyomor, tüdő, torok** és minden más **katarusoknál, vese, cukor és hólyag** betegeknek.

Legkiválóbb, utól nem ért gyógyeredmények a nemi és sok női bajnál.

Analizálva dr. Ludvig kir. udvari tanácsos, és dr. S. Bosnyákovits kir. orvostanárók által.

Kitüntetve sok nagy szakkilátáson 15 arany éremmel.

Apatováci kút-intézőség

Zágráb, Ilca-út 17.

Kapható gyógytárak-, fűszeresek-, éttermek és vendéglőkben.

Szőlőoltványok,

amerikai alanyon készült legkiválóbb csemege- és borfajokból teljesen fajtiszta, tökéletesen forrott, dus gyökérzetű példányok, szokványminőségben, mérsékelt áron, őszi vagy tavaszi szállításra megrendelhetők a

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnel Medgyesen, (N-Küküllő-m.).

Tulajdonos: **CASPARI FRIGYES,**

okleveles szőlész, az erdélyrészi sz. gazdasági egylet szőlészeti és borászati szakelőadója, Barbu A. Stirbey herceg romániai szőlőtelepeinek igazgatója, Nagy-Küküllő vármegye volt szőlészeti biztosa stb.

Lugasszőlő-oltványok

szintén mérsékelt áron!

➡ Készlet 3 millió. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. ➡

Oltványaim az idén szebben fejlődtek mint valaha, mert a száraz időszak alatt 4 nagy vízmű által naponta 2 millió liternél nagyobb vízmennyiséggel lettek öntözve.